

ВПЛИВ НОВИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА СТАН СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У сучасних умовах засоби масової інформації, зважаючи на соціальну важливість, масовість та доступність, мають величезний вплив на духовні та моральні процеси, що відбуваються в суспільстві. Залучаючи громадян до інформаційних відносин, ЗМІ формують певні ціннісно-сміслові модулі для засвоєння суспільством і таким чином змінюють аксіологічну картину соціуму.

Слід зазначити, що формування і зміцнення національної свідомості засобами ЗМІ значною мірою залежить від їх позиції у суспільстві. За умов, що засоби масової інформації є незалежними, вони здатні збагачувати загальнодержавні й національні цінності в умовах глобалізованого світу, відтворювати і транслювати історико-культурні традиції зі своїми мовленнєвими статутами.

У сучасному світі запорукою стійкості, незалежності держави є її власний національний інформаційно-культурний простір. З розпадом СРСР українське суспільство, яке протягом довгого часу було інформаційно закритим, відчуло на собі тиск потужного інформаційного потоку із Заходу та Росії, оскільки в умовах глобалізаційних процесів важко ізолюватися від зовнішнього світу. Небезпека полягала у тому, що національні суспільства могли досить легко втратити свій специфічний менталітет, потрапити під вплив інших культур та забути про свої традиції та мовленнєві статuti. Саме ЗМІ можуть відіграти вирішальну роль у підсиленні консолідації суспільства та збереженні його національно-культурної самобутності.

Натомість реально вітчизняні ЗМІ у сучасних умовах глобалізації не витримують конкуренції з впливами іноземних держав. Яскраво вираженою тенденцією є посилення в сучасному українському суспільстві системних інформаційних потоків, які шляхом просування у суспільну свідомість чужих українцям ідеалів та цінностей, ментальних особливостей інших держав та народів фактично розмивають державну мову, духовність, історичну пам'ять і, зрештою, власне українську державність.

За різними оцінками, нині національний культурно-інформаційний та мовний простір переважно заповнений продуктом неукраїнського походження. Йдеться передусім про глобальну культурно-інформаційну експансію західних країн, зокрема США, яка створює дедалі відчутнішу загрозу безпеці українського суспільства. Також існує загроза розвитку українського мовлення через запозичення багатьох мовних оборотів із Західних країн.

Крім того, ненормована та безконтрольна присутність в українському інформаційному просторі російських ЗМІ утворила нині потужний канал впливу на свідомість українських громадян. Стає дедалі більш очевидним, що він є інструментом просування на територію незалежної України інтересів сусідньої держави. В. Балушок зазначає, що сьогодні 90% книг, які є у продажу в Україні, зроблені в Росії; 80% газет і журналів не тільки російськомовні, але за більшістю з них у той чи інший спосіб стоїть Росія; більшість фільмів на CD-дисках-або російські, або перекладені у Росії.

За даними Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, кількість вітчизняного продукту на загальнонаціональних українських телеканалах не перевищує 30%.

Важливою умовою формування в Україні цілісного національного інформаційно-культурного простору має стати реалізація виваженої державної політики, яка б створювала необхідні умови для повноцінного функціонування у суспільстві вітчизняних ЗМІ як важливого чинника формування і зміцнення національної свідомості громадян України, утвердження незалежної держави.

Шевченко А. В.
НТУ «ХП»

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ

Лексичний склад нашої мови, як і будь-якої іншої, містить велику кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним і професійним групам людей. Упродовж тривалого часу визначався єдиний стандарт літературної мови. Проте існування різноманітних діалектів, жаргонів, сленгів доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе й розвивається, тому її дослідження залишається актуальним і на сьогоднішній день.